

TAAKBESCHRIJVING

VAKLERAAR BEWEGINGSONDERWIJS

VAKLERAAR MUZIEK

VAKLERAAR (vakonderwijs)

(BIJLAGE BIJ FUNCTIEBESCHRIJVING VAKLERAAR)

1. Organisatie

Stichting EduKint

Activiteiten:

- Overdragen van kennis en vaardigheden
- Begeleiden, opvoeden

---

2. Omgeving

Onderwijscentrum het Roessingh biedt onderwijs aan leerlingen met een lichamelijke beperking (lg) of meervoudige handicap (mg) en langdurig zieke kinderen (lzk).

De locatie kent een directeur en afdelingsdirecteuren, (vak)leraren, onderwijsinhoudelijk en (onderwijs)ondersteunend personeel.

De Schutte's Bosschool biedt onderwijs aan langdurig zieke kinderen (lzk) en leerlingen met een lichamelijke beperking (lg).

De locatie kent een directeur, een adjunct-directeur, (vak)leraren, onderwijsinhoudelijk en (onderwijs)ondersteunend personeel.

De Huifkar biedt onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen (zmlk) en meervoudig gehandicapte leerlingen (mg).

De locatie kent een directeur, adjunct-directeuren, (vak)leraren, onderwijsinhoudelijk en (onderwijs)ondersteunend personeel.

---

3. Plaats in de organisatie

Vakleerkrachten worden ingezet op grond van hun specifieke vakkennis. Zo verzorgen vakleerkrachten bewegingsonderwijs de gymlessen en zwemlessen en worden de muzieklessen gegeven door een vakleerkracht muziek. Op de VSO-afdeling worden vakleerkrachten soms ook ingezet als groepsleerkracht, maar over het algemeen zorgen zij voor de vakken Nederlands, Engels, Duits, Frans, aardrijkskunde, geschiedenis, biologie, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, economie, muziek, techniek en tekenen. Wanneer een leerling een vak op havo-niveau heeft gekozen waar geen vakleerkracht voor aanwezig is, kan deze voor een bepaalde tijdsperiode extern worden aangetrokken.

De vakleraar ressorteert hiërarchisch onder de (afdelings)directeur.

Bewegingsonderwijs

Bewegingsonderwijs is onderdeel van het gehele lesprogramma en wordt groepsgewijs aangeboden. De groepen worden grotendeels samengesteld op basis van de 'handicap' en het 'kunnen' van de leerling. Toch wordt er binnen zo'n groep ook gedifferentieerd onderwijs aangeboden. Er zijn zoveel betekenisgebieden binnen het bewegingsonderwijs, waar een grote diversiteit in moeilijkheidsgraad aanwezig is, dat alle leerlingen in aanraking komen met datgene wat zij leuk vinden en ook nog goed

bij hen past. Het iets (goed) kunnen en het ergens bijhoren heeft ook zijn uitwerking naar andere leergebieden.

Uitgangspunten:

Bewegingsonderwijs heeft vaak, naast dat het een heel prettige afwisseling van "alleen maar zitten" is, een positieve invloed op het totale kind. Het is belangrijk dat de leerlingen veel en gevarieerde bewegingssituaties leren kennen. Uitgangspunt is daarbij het opdoen van veelzijdige en zoveel mogelijk positieve bewegingservaringen.

Tevens gaan we ervan uit dat elk kind en elke leerling geprikkeld moet worden op zijn of haar niveau. Je moet hem laten (in)zien dat niet alles vanzelfsprekend is en dat er soms grenzen verlegd of overschreden kunnen worden.

De bewegingsleerkracht biedt zijn lessen op een dusdanige manier aan, waardoor de leerlingen diens enthousiasme, betrokkenheid en kennis kunnen voelen en proberen over te nemen.

Onderwijsdoelen:

Het bewegingsonderwijs is erop gericht om leerlingen kennis, inzicht en vaardigheden bij te brengen, zodanig dat zij hun mogelijkheden leren waarderen en deze verder kunnen ontwikkelen. Het doel is om een positieve houding te ontwikkelen c.q. te bevorderen ten opzichte van de eigen bewegingsmogelijkheden. Daarnaast leren ze om te gaan met emoties in spel- en sportsituaties. Om leerlingen veel en gevarieerde bewegingssituaties te leren kennen, zijn naast het gangbare materialen ook zeer specifieke materialen nodig.

Het bewegingsonderwijs aan kleuters is erop gericht leerlingen kennis, inzicht en vaardigheden bij te brengen, zodanig dat zij hun eigen mogelijkheden leren waarderen en verder kunnen ontwikkelen. Het doel is een positieve houding te ontwikkelen c.q. te bevorderen ten opzichte van de eigen bewegingsmogelijkheden. Daarnaast leren zij om te gaan met emoties in spel- en sportsituaties.

Het bewegingsonderwijs aan de M-groepen is erop gericht leerlingen kennis, inzicht en vaardigheden bij te brengen, zodanig dat zij hun eigen mogelijkheden leren waarderen en verder kunnen ontwikkelen. Doel is een positieve houding te ontwikkelen c.q. te bevorderen ten opzichte van de eigen bewegingsmogelijkheden. Daarnaast leren zij om te gaan met emoties in spel- en sportsituaties.

Muziekonderwijs

Het bezig zijn met muziek heeft een positieve, vaak heilzame uitwerking op de totale persoon. Juist daarom is muziek voor leerlingen van het OCR, bij wie de ontwikkeling meestal niet zo vanzelfsprekend verloopt, extra belangrijk.

Dit nonverbale communicatiemiddel blijkt een uitstekende ingang te zijn om de leerling te bereiken.

Muziek haalt het kind uit zijn isolement, verbindt zijn/haar innerlijke wereld met de omringende wereld. Het is zeer geschikt om het kind te activeren. Als wij het kind aan de gang zetten met muziek, doet de muziek de rest. Muziek biedt plezier en ontspanning en stimuleert het kind in zijn ontwikkeling. Muziek daagt uit en zet het kind op alle fronten in beweging.

Uitgangspunten

Muziekles is onderdeel van het normale onderwijsprogramma en wordt groepsgewijs aangeboden. We gaan ervan uit dat leerlingen van het OCR dezelfde behoeften en wensen hebben als niet gehandicapte leerlingen. Veel kinderen hebben te maken met één of meer beperkingen. We houden wel rekening met deze beperking maar richten ons toch voornamelijk op de mogelijkheden van elk kind. We vinden succeservaringen erg belangrijk en kiezen daarom heel bewust voor een bepaalde benadering met specifiek voor leerlingen aangepaste activiteiten en materialen.

Onderwijsdoelen

Muziekonderwijs op het OCR is vergelijkbaar met het reguliere muziekonderwijs. We richten ons op dezelfde muzikale doelen, laten dezelfde facetten aan bod komen maar doen dit vaak op aangepaste wijze en stellen nadrukkelijk haalbare eisen.

Muziek maken.

Er wordt veel gezongen, vaak aangepast liedmateriaal maar er is ook aandacht voor Oudhollandse volksliedjes en kampvuurliedjes. Ook liedjes uit Suriname, Indonesië, Turkije en Engeland/Amerika staan op het programma. De leerlingen spelen eenvoudige muziek op de schoolinstrumenten. Indien mogelijk wordt ook het notenschrift aangeleerd en leren de

leerlingen van het notenschrift af een melodie spelen. Vanuit sfeer, ritme of verhaal wordt een muziekstuk verzonnen en uitgevoerd.

Muziek beluisteren.

Binnen de projecten komen ook luisterstukken aan bod die binnen de sfeer van het project vallen. Deze projecten vallen zoveel mogelijk samen met de projecten binnen de groep. Men moet hierbij denken aan bijvoorbeeld de zee, beroepen, vervoer etc. en natuurlijk de feestdagen. Er is aandacht voor muziek en instrumenten uit de eigen en andere culturen en de luisterstukken geven mogelijkheden om de leerlingen in contact te brengen met contrasten binnen de muziek zoals hoog-laag, langzaam-snel enz. Ook wordt gewezen op de vorm binnen de compositie.

Er wordt bewogen op muziek. Waar geen zittansen aanwezig zijn, worden ook volksdansen omgezet naar zittende dansen.

De leerling wordt uitgenodigd geluiden grafisch weer te geven en grafische partituren uit te voeren. Dit komt in alle groepen aan bod, maar steeds in zeer diverse vormen.

Leerstofaanbod

De muziekles zelf is een totaalgebeuren. Het gehele kind wordt aangesproken; al zijn zintuigen worden geprikkeld. De leerkracht gebruikt eveneens zijn hele arsenaal aan expressiemogelijkheden: stem, mimiek, lichaamstaal, instrument en overige materialen.

De afzonderlijke onderdelen en activiteiten worden binnen een betekenisvolle context geplaatst.

Hiervoor wordt een bepaald thema genomen, dat geïntroduceerd wordt via een lied. Het aanleren en samen zingen biedt naast plezier ook vele muzikale spelmogelijkheden. Ook niet-sprekende kinderen beleven plezier aan het samen zingen. Al zingen zij niet hoorbaar, zij resoneren innerlijk mee en koesteren op deze wijze hun lievelingsliedjes.

We laten de leerling zoveel mogelijk alle activiteiten zelf aan den lijve ervaren. Voor leerlingen met een verbaal en/of communicatief probleem passen we ons spreektempo en leestempo aan, evenals het taalgebruik: korte zinnen, eenduidige en enkelvoudige opdrachten. Hierbij maken we gebruik van concrete en visuele materialen zoals picto's en verwijzers. We doen een beroep op het voorstellingsvermogen van de leerling als we gebruik maken van ondersteunende gebaren om "beelden te kunnen vormen" en inhoud te geven aan moeilijke begrippen. Om de leerlingen succeservaringen te laten opdoen, worden voornamelijk eenvoudige liedjes, korte luisterfragmenten, goed hanteerbare en gemakkelijk bespeelbare instrumenten gebruikt.

Tijdens de muzieklessen wordt ook veel aandacht besteed aan drama: uitbeelden van stemmingen en vormgeven aan emoties. Bij wat oudere leerlingen vraagt dit om een zorgvuldige benadering omdat muziek de leerling tot bewustzijnsmomenten kan brengen, die wel geschikt zijn binnen een therapeutische omgeving maar niet tijdens een muziekles "zomaar" opgeroepen moeten worden

Sommige leerlingen met een spierziekte gebruiken de muziekles ook voor hun ademhalingstherapie. Deze training vindt plaats met behulp van blaasinstrumenten. Hiervoor is een speciaal blaaskastje ontwikkeld met behulp waarvan een keyboard aangeblazen kan worden. De trainingstherapie gebeurt in samenwerking met de fysiotherapie van het revalidatiecentrum.

Als leidraadgevende methoden wordt gebruik gemaakt van "Muziek moet je doen", "Muziek weten wat je hoort" Verder worden veel ideeën opgedaan uit verschillende vakbladen en bundels zoals "Eigenwijs" etc. Ook wordt veel gebruik gemaakt van concrete materialen om de aandacht te prikkelen en vast te houden: poppen, kleding, speelgoed enz.

Vakonderwijs VSO

Op de VSO-afdeling worden vakleerkrachten soms ook ingezet als groepsleerkracht, maar over het algemeen zorgen zij voor de vakken Nederlands, Engels, Duits, Frans, aardrijkskunde, geschiedenis, biologie, wiskunde, natuurkunde, scheikunde, economie, muziek, techniek en tekenen. Wanneer een leerling een vak op havo-niveau heeft gekozen waar geen vakleerkracht voor aanwezig is, kan deze voor een bepaalde tijdsperiode extern worden aangetrokken.